

Deput. di Storia Patria S. V., vol. x), Giuglea i M-Lübke (*Liubl.* xxxvii, 317) els derivin de *MUSCUS* 'molsa' (cast. *musgo*), sigui passant per *MUSCULUS o per *MUSCIDUS*, si bé val a dir, al capdavant, que també l'adj. de color cat. i cast. podria sortir del nom de la molsa.

Un altre representant del mot, si bé en la seva forma greco-llatina, apareix en la forma cat. *mosquet* 'mesc', que ja se'n fa trobadissa a la fi del S. XIII: «la Magdalena --- aportet de bon engüent / --- / e mantinent va-lo gitar / sobre Jhesús e escampar / ---; / tal odor exia del engüens / que tot ceyl lloc n'era olens, / car de mirra e d'aloès / e de *mosquet* ceyl engüent és», *Lleg. Rim. Sev.*, v. 304; «tot mon vestit tinc perfumat de *mosquet* e de civeta e d'aigua-ros», Eiximenis (*Terç*, *NCl.* vi, 53); «ne sovèn ab los hòmens / no deu ella parlar, / ne odors com algàlia / o *mosquet* deu portar: / qui-n porta bon exemple / no pot de si donar», Eiximenis (prosicat en *Dones*, *EntreDL* i, 190, 11f); StVicentF (*Serm.* i, 160.29; *Quar.*, 161.81). Del mateix origen oc. ant. *musquet* o *musc*, fr. *musc*, it. *musco*.

DERIV.: *Gat mesquer* pertany al català comú del Princ., però a Pinós de Solsonès deien *gat umaskê* (1964), segurament derivat de (a)*umesc* per *almesc*; hi ha també *pop meixquer* (veg. *POP*). *Almescat* 'perfumat amb mesc', que apareix en Eiximenis: «Mas què direm de les fembres / e de les dones presens / --- / qui porten celles arcades / e de quatorze colors / van pintades --- / e qui totes van en joya / e ab cant francès tot jorn; / e van totes *almescades* / e de Túniç ab odors», *Dones* (prosic., *EntreDL* i, 170, v. 34); «tots *almescats* e lavats ab aygua-ros», id. (citad *DAG.* del *L. dels Angels*, si bé mal llegit *almestat*, i una altra cita de *almescat*); «ab sabó *almecat* e ab aygo naf», *Decam.* viii, § 10, 498.15. *Almescar* [JoMartorell]; *almecat* (nom de planta) «pinillo almizclado», *DBal.* *Almesquera* 'vas de perfums' (1504, *DAG.*), 'espècie de rata, mamífer tàlpid' (gravat en *AlcM*). *Almesquí* 'espècie de jonquillo' (*DBal.* etc.).

Nou moscada, i en la nostra llengua més sovint amb la *m*-alterada en *n*-, com *nou noscada*, amb dilació de la *n*-de *nou*: «carga de nous *noscades*», Lleuda de Cotlliure 1249 (*RLR* iv, 247); «safrà --- *nous noscades*, girofle, espic, cardemoni, galengar ---», Tarifa de Bna. (*EntreDL* i, 155, § 8); «DE SALSes O PIMENTES: clavells: *caryophylus*; canyella ---; *nou noscada*: *nux myristica*; çafrà ---», OPou (*ThPu.*, 199). D'aquí passà a *ous noscats*, preparat mallorquí que ens explica PdA. Penya: «ses dames, amb cintes d'ò(r) / y rebosillos, estavan / esperant es cops, amb pó / dels *ous noscats* que tiravan / tots els seus enamorats, / com a cortesia fina. / —*Ous noscats* heu dit, padrina! / Què són *ous noscats*? / —Capsetes de cera fina, / ben closes, perquè no 'n surta / de dedins s'aigo de murta / o de rosa alexandrina: / Quan ses carrosses passaven / amb ses dames, els senyós, / tirant-los-hi, les banyaven / d'aigos de bones olós; / y els *ous noscats* de picat / estaven plens de farina», *JMBover* (*BiEscrBal.* ii, 90.36.11, 37.9).

D'aquí ve també el nom del raïm *moscat*: «del mi-

llor *moscat* que sia en Perpenyà, quatre somades», a. 1361, *InuLC* en cita uns 15 docs. més fins a 1395, un altre de *moscat* també de 1361, i els restants més o menys la meitat amb *mo*- i els altres amb *mu*-; «*moscat* o *moscatell*: uva apiana», OPou (*ThPu.*, 63); és clar que després passa al vi fet amb aqueix raïm (fr. *muscat*, cat. *moscatell*), i de vegades no es veu clar si ja designa el vi o encara el raïm: «un *camatellum novum plenum moscatelli*», a. 1363 (*InuLC*); però en el Ross. també donen el nom de *moscat* al vi, com ho noto a St. Hipòlit de la Sal., 1960; *moscat* encara en Saisset (*Catal. d. R.*, 143), però aquí amb el sentit figurat de 'cop, patac que peguen a algú': «la batussa ven allavors generala: / parrabostada sense iguala: / cops de peu, cops de puny, toines i bufetades, / carxots, mormes, *moscats*, revessos i cofades, / carpans, xupapos, clatellades, / cauen, com la pluja, a pertot!», *Catal. d. R.*, p. 143.

De *moscat* 'perfumat amb mesc o altra cosa' es deriva el prov. *muscadin*, nicenc *mouscadin* «muscadin, petit maître», del qual el *TdF* cita una cobla popular dels anys del Terror (1795): «li sans-culoto / porton li bot, / li *muscandin* / lis escarpin», d'on es manlleva la fr. *muscadin* id., i, manllevat o no, també s'ha dit *moscati* en el Ross.: «La nina córt ['corre']; un *moscati* / per la roba, en passant l'arresta / en cridant —Qu'és pressada aquesta! / Manyana an ont corres així? / i de qui ets? —Són la Finota / ---», Saisset (*Catal. d. R.*, 89).

Mosqueta [Lab. 1840]. *Mosquerola* [Lab. 1840]. *Amuscat*.

1 Variant en la qual potser hi hagué superposició amb un mot pre-romà, cf. *Amusicus* nom d'un príncep ausetà, que Schmoll (*Vorkelt. Idg. Hisp.*, 64) relaciona amb els noms *Amusco* trobat en una inscripció de Palència i una d'Àvila, i *Emuscum* en una de la Drôme. Ja va indicar M-Lübke, *Roman. Namenstudien* ii, 15, n. 2, la semblança del cast. *amusco* (> bc. *amusko* 'violaci, morat') amb l'*Amusicus* de Livi xxi, 61.11, i amb un *Amuscoz* documentat en portuguès antic, però s'inclinava a negar que tinguessin origen comú.

MESCLAR, 'barrejar', del ll. vg. *MISCŪLARE, derivat del ll. *MISCĒRE* id., i que el substituï en totes les llengües romàniques d'Occident. □ 1.ª doc.: fi S. XIII.

Ja el trobem en un doc. ross. de c. 1284: «Negú teuler no gaus *mesclar* --- sinó argila pura, exceptat al motle, arena prima, per levar» (Alart, *RLR* iv, 363). «Desordenat ajustament de home e de fembra; per lo qual desordenament hom és indigne de venir a la glòria de Déu --- si ab desordenat ajustament --- la saviesa, virtut devina, agren posada major virtut en los elemens corporalment, qui s'ajusten es *mesclen* --- que en la volentat d'ome e de fembra a engenrar fills», Lull, en *l'Art de Contemplació del Blanq.* (*NCl.* iii, 165.28). «Trenta mujols d'ous frescs, *mesclats* ab flor de macis e de cubebes fines», Eiximenis (*Terç*, *NCl.* vi, 53).

També podia ser un barrejar de coses abstractes: «la